

Контроль якості аудиторських послуг: сутність, елементи та критерії оцінки

*Назаренко І.М., д.е.н., доцент
Сумський національний аграрний університет*

Сучасна реформа аудиту в Україні суттєво підвищує вимоги до якості аудиторських послуг.

Для чіткого розуміння особливості здійснення контролю якості аудиторських послуг, доцільно дослідити особливості інтерпретації категорії «якість аудиторських послуг».

У відповідності до Концептуальної основи якості аудиту термін «якість аудиту» охоплює ключові елементи, які створюють середовище, яке максимально підвищує ймовірність того, що якісні аудити виконуються на постійній основі [1].

Редько О.Ю. зазначає, що якість аудиторських послуг – системне дотримання реальної професійної незалежності, вимог чинного законодавства та стандартів аудиту, дотримання Кодексу професійної етики і професійна діяльність в сфері аудиту [5].

На думку Проскуріної Н.М., якість аудиторських послуг – категорія, що перманентно змінюється залежно від рівня суспільних відносин та господарської практики країни [4].

Нормативно-правове регулювання якості аудиторських послуг в Україні представляють Закон України «Про аудиторську діяльність» (Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»), Концептуальна основа якості аудиту, Міжнародний стандарт контролю якості 1 «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової звітності, а також інші завдання з надання впевненості і супутні послуги», Міжнародний стандарт аудиту 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності».

В практичному аспекті якість аудиторських послуг оцінюється за трьома групами критеріїв:

- критерії якості роботи аудиторської фірми;
- критерії якості окремої перевірки;
- критерії якості кадрової політики.

Згідно вимог Міжнародного стандарту контролю якості 1 «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової звітності, а також інші завдання з надання впевненості і супутні послуги», аудиторська фірма повинна встановити та підтримувати систему контролю якості, яка б включала політики і процедури стосовно шести елементів:

- відповідальність керівництва за якість на фірмі;
- відповідні етичні вимоги;
- прийняття та продовження стосунків з клієнтами і конкретних завдань;
- людські ресурси;
- виконання завдання;
- моніторинг [2].

На даний момент часу зовнішній контроль якості аудиторських послуг здійснює Комісія з контролю якості та професійної етики Аудиторської палати України.

З введенням в дію Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (з 01.10.2018 р.) [3], контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, буде здійснювати Інспекція із забезпечення якості, яка є складовою Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, а контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, буде здійснювати Аудиторська палата України.

Відповідно, буде встановлена наступна періодичність здійснення зовнішнього обов'язкового контролю якості аудиторських послуг:

1. для суб'єктів аудиторської діяльності, які надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності великих підприємств, банків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, – один раз на три роки;

2. для суб'єктів аудиторської діяльності, які надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності,

крім підприємств, зазначених в пункті 1, – один раз на шість років;

3. для суб'єктів аудиторської діяльності, які не надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності, – контроль якості аудиту здійснюватиметься за їхньою власною ініціативою Аудиторською палатою України.

Отже, в умовах сьогодення аудиторські фірми повинні розробляти та використовувати внутрішню політику контролю якості аудиту; забезпечувати підвищення кваліфікації працівників фірми; впроваджувати прогресивні методики проведення перевірок; вдосконалювати систему документального оформлення аудиту.

Література

1. Додаток до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2015 року. Ч. 3. [Електронний ресурс] / Міжнародна федерація бухгалтерів ; Аудиторська палата України. – К., 2016. – Режим доступу: http://www.apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_3_all.

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2015 року. Ч. 1. [Електронний ресурс] / Міжнародна федерація бухгалтерів ; Аудиторська палата України. – К., 2016. – Режим доступу: http://www.apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2258-19/page>.

4. Проскуріна Н. М. Якість аудиторських послуг в Україні: реалії та перспективи / Н. М. Проскуріна, В. П. Коваленко // Економічний часопис – XXI. – 2010. – № 9–10. – С. 53–57.

5. Редько О. Якість аудиторських послуг: філософія та міфологія / О. Редько // Бухгалтерських облік і аудит. – 2009. – № 1. – С. 46–54.